

„Cílem bylo vytvořit kultivovaný, příjemný, přátelský prostor,“

16.01.2015

říká o revitalizaci Havlíčkova náměstí autor projektu ing. Zdenek Sendler.

Havlíčkovo náměstí není sice největším veřejným prostorem v Praze 3, ale vzhledem k tomu, že na něm stojí žižkovská radnice, patří určitě k těm nejvýznamnějším. Hrál tenhle fakt nějakou roli při

plánování jeho nové podoby?

Havlíčkovo náměstí svým umístěním přímo vybízí, aby se stalo výkladní skříní žižkovské radnice, jejím předobrazem. V tomto případě budu s nadsázkou tvrdit, že na velikosti nezáleží. Poloha hrála v návrhu určitě významnou úlohu, a to nejen k radnici samotné, ale i v souvislosti s okolní zástavbou a životem.

Jaké funkce by mělo náměstí po přestavbě zajišťovat?

Cílem bylo vytvořit kultivovaný, příjemný, přátelský prostor. Je mi jasné, že novou úpravou se nemůžeme zavděčit všem. Náměstí má svoje limity od provozních, přes technické až po uživatelské. Není to typický městský parter, není to ale ani park, snad by se dalo hovořit o termínu parkové náměstí. Takže krátkodobá rekreace, posezení, komunikační zkratka.

Náměstí dominuje socha Karla Havlíčka. Inspiroval jste se nějak při práci jeho životem nebo dílem?

Jeho dílo obsahuje spoustu inspirativního, odkaz je objemný a stále aktuální, v širokém záběru, architekturu nevyjímaje. Zde mě napadá pravdivost, umělecká úroveň, boj proti povrchnosti nebo falešnému sentimentu.

Co pro Vás osobně Havlíček jako postava spojená s dějinami tohoto národa znamená? Má podle Vás co říct i dnešním lidem?

Původní stav sochy, zarostlé v keřích, obklopené asfaltovými zkratkami, které padají s kopce a psychologicky vás z prostoru vyhání, jako by korespondoval s Havlíčkovým osudem. Návrhem jsme se snažili o určitou formu rehabilitace, o jednoduché, čitelné, jasné, snad i pravdivou formou vyjádřené řešení. Přípomínkou jsou i jeho úžasné epigramy v podobě rozestých desek v dlažbě kolem jeho sochy, vzkazy stále velmi živé a aktuální. Pro mne je jeho odkaz naprosto zásadní a zvláště jeho boj proti povrchnosti, sentimentálnímu vlastenectví, výsměch hlouposti a naduté omezenosti korunovaných hlav. Chytré, kultivované satiry není nikdy dost, stejně jako snahy po její cenzuře. Poslední události na naší politické scéně jsou toho přímým důkazem. Takže, KHB má stále co říci, patří mezi nesmrtelné.

Revitalizovat náměstí v historické zástavbě, ještě když pod ním vedou kolektory, není asi právě nejjednodušší úkol. Jaké byly největší obtíže, které jste musel při práci na jeho obnově řešit?

Nejlépe to asi vyjadřuje koordinační situace. Celý řešený prostor je protkán neskutečným množstvím

podzemních sítí. Desítky dopisů, stovky telefonátů, vysvětlování, upravování, schůzek. Jako němý svědek zůstává několik kilo šanonů v ateliérovém archívu. Po čase se to zdá neskutečné a ve srovnání s celkem jednoduchým klasicistním parterem upraveného náměstí až nepravděpodobné. Ještě, že všichni zúčastnění měli snahu všechny technické a administrativní nástrahy překonat a mohu říci, že, jak se říká, táhli za jeden provaz. Mám nějak geneticky dáno, že si ze všeho pamatuji jen to lepší. Takže s odstupem času to byla velmi příjemná práce, na obtíže si v podstatě už nepamatuji, asi žádné nebyly.

Změnila se nějak výrazně skladba zeleně na náměstí. Kolik stromů muselo padnout a proč? Kolik nových stromů naopak bylo vysázeno a o jaké druhy šlo?

Návrhu předcházela podrobná inventarizace s posouzením stavu veškeré vegetace a tomu bylo přizpůsobeno i řešení zeleně. Odstraněny byly pouze nemocné, nebo kompozičně nevhodné dřeviny, případně přestárlé skupiny keřů. Princip řešení zeleně odpovídá celkové koncepci úpravy náměstí. Nových stromů bylo vysazeno 24 kusů, převážně po obvodu řešené plochy, javory, lípy, jírovce. Významným vegetačním prvkem jsou i smíšené záhony pokryvných, různobarevných růží a v podrostech výsadba břečťanu, který časem bude pokrývat nejen terén, ale stane se i součástí betonových korpusů výdechů kolektorů a kovového oplocení.

Kromě nových laviček, odpadkových košů a veřejného osvětlení přibýlo na náměstí rovněž oplocení vnitřního prostoru. Jaký je jeho účel?

Oplocení vytváří pomyslné oddělení vnějšího světa od vnitřního prostoru, oddělení dopravního zmatku, civilizačního chaosu od klidu tzv. parkového pokoje. Je to samozřejmě i z důvodů provozních. Zamezuje volnému pohybu, chrání obvodové záhony rostlin. Podporuje nastavenou kompozici. Máme s podobnými příklady velmi dobré zkušenosti z prověřených realizací.

Předpokládejme, že současnou podobu si náměstí uchová, když ne stovky tak určitě desítky let. Jaký je to pocit, udělat něco, co přesahuje život jednotlivce a co bude sloužit ještě příštím generacím?

Je to především velký závazek a odpovědnost. Přímo i nepřímo ovlivňujete velké množství lidí. Jedná se o atypické řešení, které se neopakuje, je šité na míru danému místu. Jeho výsledná podoba je komplex velkého množství vstupů, autorský názor je pouze poměrná část, jste pod ní podepsán, vnímá se jen viditelný výsledek. Zkušenosti s každou další akcí vedou k velké pokoře a citlivému posuzování všeho kolem sebe. Současně se jedná o práci zábavnou, kreativní, inspirativní, vzrušující. Jsem rád, že ji mohu dělat, přes veškeré více či méně ovlivnitelné vstupy převažuje výrazně pocit osobní a tvůrčí svobody, pocit krásný, nepopsatelný.